

навчальних курсів із старт-освіти для викладачів на базі конкретних університетів з урахуванням специфіки спеціалізації студентів.

Список використаних джерел:

1. Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології у фаховій підготовці майбутнього педагога / Кадемія М.Ю. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. Праць / за ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О.Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Вип. 25(29). – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. – 295 с.
2. Локшина О.І. Становлення «компетентнісної ідеї» в європейській освіті / О.І. Локшина // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матер. методологічного семінару. – К.: Пед. думка, 2009. – С. 19–33.
3. Хохлова Є. Топ 20 кращих прикладних програм для вивчення англійської для iOS та Андроїд [Електронний ресурс] / Євгенія Хохлова. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://enguide.ua/ua/magazine/20-luchshih-prilozheniy-dlya-izucheniya-angliyskogo-dlya-ios-i-android>.

Сідюк О.В.

викладач,

Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум

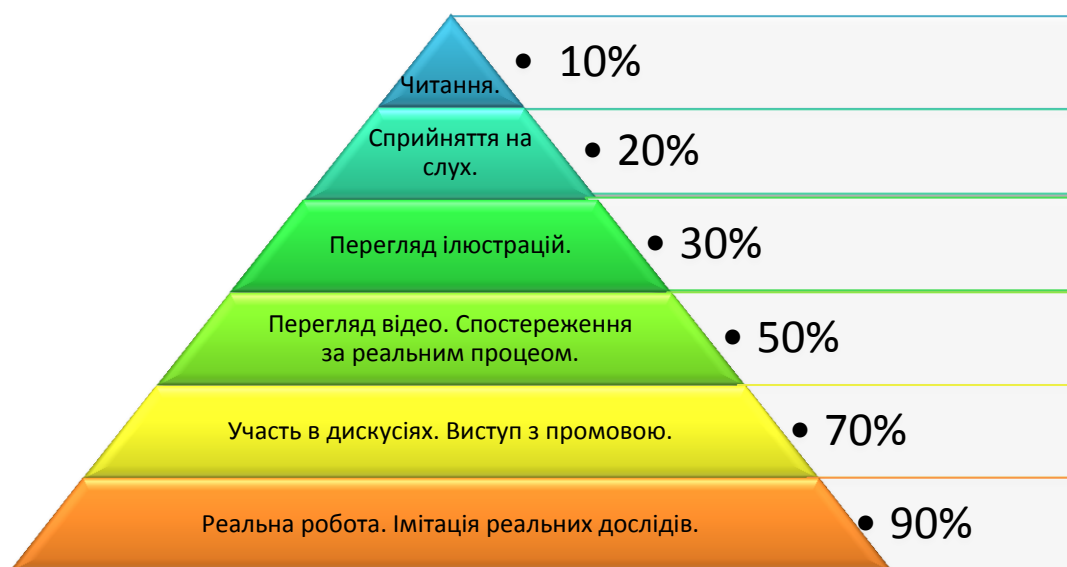
МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ВІДЕО В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Можливості інформаційних і телекомунікаційних технологій різко зросли з появою глобальної мережі Інтернет і її проникненням в усі сфери діяльності людини, до числа яких належить і сфера освіти. Використання електронних засобів навчання, до яких відноситься і навчальне відео, починає помітно впливати на сучасну українську систему освіти, створює умови для розвитку інноваційних методів навчання. Швидкими темпами відбувається впровадження електронних засобів в навчальний процес як у загальноосвітній школі так і в системі вищої освіти. В даний час неможливо назвати дисципліну, при вивченні якої, так чи інакше, не застосовувалися б електронні видання, мультимедійні засоби, навчальні аудіо чи відео записи.

Використання відео виправдано психологічно: саме через органи зору і слуху людина отримує основний обсяг інформації про навколишній світ.

Напевно, сьогодні ні в кого не викликає сумніву той факт, що використання в вузі сучасних відеоресурсів дозволяє не лише істотно підвищити якість навчання, а й залучити до вузу більше талановитих, зацікавлених, мотивованих студентів, зробити вуз більш конкурентоспроможним, поліпшити його позицію в українських і міжнародних рейтингах. Вибір нових стратегій освіти лежить в основі передбаченого сучасними освітніми стандартами компетентного підходу до освітньої діяльності вузів, орієнтованості навчання на практичну діяльність. Сьогодні, щоб бути затребуваним на ринку праці, випускник вузу, крім професійних компетенцій, повинен володіти такими якостями, як комунікабельність, навички ділового спілкування, комп'ютерна грамотність, вміння користуватися Інтернет-сервісами, володіння іноземними мовами, адаптованість до змін. У виробленні цих навичок велику роль, поряд зі

змістом навчання, грає і використовується освітня методика. Відповідно до проведених психолого-педагогічних досліджень [3], використання відео в навчальних цілях відповідає фізіології людини; якісне відео дозволяє залишити в пам'яті студента (через 2 тижні після перегляду) як мінімум половину всієї інформації, в той час як для текстового джерела цей показник становить лише 10% – див. Рис. 1. (Зрозуміло, що реальна робота або навіть її імітація забезпечують найкращий результат – 90%, але організувати її в процесі навчання не завжди можливо).

Рис. 1. Конус навчання Едгара Дейла

Існує думка, що створити навчальний відеofilm досить просто – для цього достатньо зняти лекції викладача в аудиторії і виставити їх на сайті навчального закладу. Відеоресурси такого типу називають хронікальними [4].

При уявній простоті створення хронікального відео, цей процес вимагає дуже ретельного підходу – необхідно мати на увазі безліч аспектів – методичних, психологічних, технологічних, естетичних, етичних.

Однак хронікальні відеолекції навряд можуть використовуватися в якості самостійного навчального матеріалу, тобто замінювати відвідування лекцій (в очному навчанні) і / або роботу з якісними електронними курсами (при дистанційному навчанні). «Бездумне перенесення застарілих форм навчання в дистанційний формат марний і дискредитує не тільки саму ідею дистанційного навчання, а й сучасну систему освіти в цілому... Вважати подібні навчальні матеріали основною частиною дистанційного навчального курсу, щонайменше, дивно...» [5]. Так вважає Ерік Клопфер, директор лабораторії досліджень освітніх технологій Массачусетського технологічного інституту.

Альтернативу хронікальним відеолекціям складають навчальні відеofilmи, спеціально записані в студії і оброблені за допомогою високотехнологічного обладнання. Формат навчального фільму передбачає, що відеозапис супроводжується додатковими матеріалами – наприклад, презентацією, анотацією та посиланнями, що істотно підвищує освітню цінність.

Розробка навчальних відеofilmів – складний процес, що вимагає участі фахівців, які володіють сучасними технологіями створення медіаконтенту, і

тому, як правило, вузи передають рішення цього завдання на аутсорсинг (передача, на підставі договору, певних видів або функцій виробничої підприємницької діяльності іншій компанії, що діє в потрібній області).

Однак, цілком можливе і самостійне створення відеофільму за допомогою звичайної відеокамери та шляхом подальшої обробки матеріалів на персональному комп'ютері з використанням відповідного програмного забезпечення, звичайно із дотриманням певних рекомендацій стосовно алгоритму підготовки до зйомки відеофільму [6].

Перерахуємо лише деякі прийоми, які використовуються в навчальному відео:

- натурна зйомка – зйомка під відкритим небом при штучному або природному освітленні або в інтер'єрі при природному освітленні;
- зйомка з презентацією – відео (зображення лектора) і презентація (схеми, формули, малюнки, графіки) поєднуються на одному екрані;
- комп'ютерна анімація, що включає векторну, растрову, фрактальну і 3D графіку;
- художнє оформлення – відео та інші об'єкти поєднуються на одному екрані, причому стиль об'єктів може нести смислове навантаження (наприклад, зображення доповідача – кольорове, а додаткові об'єкти – чорно-білі);
- монтаж по заздалегідь розробленому сценарію (натурного або студійного) відео з анімованими презентаціями;
- скрінкасти (англ. screencast) – відеозахват екрану, що дозволяє задіяти одразу кілька каналів сприйняття інформації: зоровий, моторний і слуховий.

Процес створення відео виходить далеко за власне знімальний процес – йому супроводжує велика попередня робота, де центральну роль грає розробка сценарію – ретельно продуманого, вивіреного з точки зору педагогічного дизайну, а також велика робота по обробці відзнятого матеріалу. Для розробки високоякісного навчального відео необхідні знання з різних областей: крім власне предметної області, необхідні знання дидактичних і методичних аспектів використання мультимедійних засобів в навчальному процесі, знання психолого-педагогічних аспектів сприйняття навчального відео, базові знання режисури, операторської майстерності, основи роботи з медіаконтентом (це – звукозапис, монтаж, технології створення презентацій, комп'ютерна анімація, фото- і відео зйомка, скрінкастинг і ін.), знання стандартів і вимог, що пред'являються до сучасного навчального медіаконтенту, здатність організувати навчальний процес з використанням навчального відео. Тому створення сучасного навчального відео вимагає взаємодії викладачів, технічних фахівців і творчих працівників.

Вузи, що створюють відео власними силами, повинні мати студію відеозапису, спеціальну відеотехніку, обладнання та програмне забезпечення (зокрема, необхідна робоча станція з платою відео захвату і програмним забезпеченням для запису відео з камери та обробки знятих матеріалів, відеокамера, високочутливий мікрофон і т.д.).

Для використання відеоресурсів в навчальному процесі вузу необхідний переносний трансляційний комплекс, або оснащені спеціальним обладнанням мультимедійні аудиторії і (бажано) відеосервер.

Підводячи підсумки, можна зробити висновок про те, що навчальне відео – це сучасна, ефективна форма подання навчального контенту, незамінна в умовах електронного навчання (при очній, змішаній або дистанційній формі освіти).

Розробка навчального відео може здійснюватися вузами самостійно, що вимагає великих трудових, матеріальних і фінансових витрат, або віддаватися на аутсорсинг. Разом з тим, в даний час існує величезна кількість відкритих відео ресурсів що дозволяють вузам знаходити та використовувати вже готові навчальні фільми з загальноосвітніх дисциплін та сконцентрувати зусилля тільки на створенні навчального відео з тих дисциплін, за якими в вузі накопичено унікальний (відсутній в інших вузах) матеріал – науковий, ілюстративний, експериментальний, методологічний і ін.

Список використаних джерел:

1. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях і навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія. – Вінниця і ДОВ «Вінниця», 2004. – 365 с.
2. Педагогика. Учебник для студентов педагогический учебных заведений / Под ред. П.И. Пидкасистого. – М.: Педагогическое общество России, 2002. – 608 с.
3. Бугайчук К.Л. Видео в учебном процессе / [Интернет-ресурс] <http://www.slideshare.net/Buga1978/ss-48742145>
4. Об особенностях видеосъёмки лекций / [Интернет-ресурс] <http://habrahabr.ru/company/lektorium/blog/186004/>
5. Шишлина Н.В. Дистанционное обучение: кадровый потенциал // XI Международная научно-методическая конференция «Новые образовательные технологии в вузе» (НОТВ-2014), г. Екатеринбург, УрФУ, 19-21 февраля 2014 г. <http://elar.urfu.ru/bitstream/10995/24723/1/notv-2014-190.pdf>
6. Ильина Н.А. Переносим лекции в онлайн: разработка видеоконтента для реализации учебного процесса в электронной среде. ТПУ, 2015 г. http://portal.tpu.ru:7777/eL/img/Tab1/uchebnoe_video_2.pdf